

έχουμε κατάληψη, όχι δημοκρατία!

Σημείωμα σχετικά με μερικούς αρκετά διαδεδομένους μύθους προς χρήση των αγωνιζόμενων φοιτητών (και όχι μόνο) του Ιούνη

Η ιδέα της καθημερινής δημοκρατικής συζήτησης για τη συνέχιση της απεργίας με εκείνους που είναι ενάντια στην απεργία είναι παράλογη. Η απεργία δεν ήταν ποτέ δημοκρατική πρακτική, αλλά ένα πολιτικό τετελεσμένο γεγονός, μια άμεση απαλλοτρίωση, μια σχέση δύναμης. Κανείς δεν ψήφισε ποτέ για την εγκαθίδρυση του καπιταλισμού. [...]

Μια παράξενη ιδέα στοιχειώνει αυτό το κίνημα, η ιδέα της κατάληψης των πανεπιστημιακών κτιρίων μόνο κατά τη διάρκεια των ωρών λειτουργίας τους. Αυτή είναι μια κατάληψη που δεν απελευθερώνει το χώρο. Μια κατάληψη στην οποία οι πυροσβέστες, η διοίκηση και το πρόσωπο της νομιμότητας και της ασφάλειας συνεχίζουν να μας κάνουν να φαινόμαστε σαν παιδιά. Μια κατάληψη στην οποία το πανεπιστήμιο παραμένει απλά ένα πανεπιστήμιο. Η αλήθεια είναι ότι από τη στιγμή που καταλαμβάνουμε αυτό το χώρο πρέπει να τον αποικίσουμε, να τον αποικίσουμε με πράγματα διαφορετικά από την επιθυμία για επιστροφή στο κανονικό. Πρέπει να δεχτούμε με γαλήνη το γεγονός ότι δε θα υπάρξει επιστροφή στο κανονικό και στη συνέχεια να κατοικήσουμε σ' αυτή τη μη αναστρεψιμότητα. [...]

Κανείς δεν έχει το δικαίωμα να μας πει ότι αυτό που κάνουμε είναι «παράνομο». Δεν πρέπει να θεωρούμε τους εαυτούς μας θεατές του αγώνα και ακόμη περισσότερο δεν πρέπει να βλέπουμε τους εαυτούς μας με τα μάτια του εχθρού. Η νομιμότητα ανήκει σε αυτούς που πιστεύουν στις πράξεις τους, σε αυτούς που ξέρουν τι κάνουν και γιατί το κάνουν. Αυτή η έννοια της νομιμότητας σαφώς αντιτίθεται σε εκείνη του Κράτους, της πλειοψηφίας και της αντιπροσώπευσης. Δεν υπακούει στην ίδια λογική, επιβάλλει τη δική της λογική. Αν η πολιτική συνίσταται στην πάλη μεταξύ διαφορετικών νομιμοτήτων, διαφορετικών αντιλήψεων σχετικά με την ευτυχία, το έργο μας από δω και πέρα είναι να παρέχουμε τα μέσα σ' αυτόν τον αγώνα, χωρίς κανένα άλλο όριο εκτός από αυτό που μας φαίνεται δίκαιο και μας δημιουργεί χαρά.

Από κείμενο που κυκλοφόρησε κατά τη διάρκεια των κινητοποιήσεων του Μάρτη στη Γαλλία υπογεγραμμένο από την "Εξορισμένη Επιτροπή Κατάληψης της Σορβόνης".

Ξεκινάμε αυτό το μικρό σημείωμα πιάνοντας το νήμα μιας στιγμής της κοινωνικής έκρηξης στη Γαλλία πριν από μερικούς μήνες. Πράγματι, η Γαλλία αποτελεί σημείο αναφοράς μας. Αλλά κυρίως όχι αυτό που έγινε στη Γαλλία, αλλά αυτό που δεν έγινε, οι ελλείψεις και οι αδυναμίες αυτού του κινήματος, το επαναστατικό περιεχόμενο που δεν υπήρξε και οι πρακτικές που δεν έλαβαν χώρα. Όλα αυτά που οφείλουμε να ξεπεράσουμε καθώς θα κάνουμε αυτή την αγωνιστική παρακαταθήκη κομμάτι της δικής μας μνήμης και του δικού μας αγώνα εδώ. Το κίνημα στη Γαλλία τελείωσε. Αυτό που άφησε δεν είναι μόνο η απόσυρση ενός μέρους του περιβόητου CPE. Είναι η κληρονομιά στα μυαλά των ανθρώπων που ήταν εκεί, στους δρόμους της «πόλης τους φωτός» και της υπόλοιπης Γαλλίας, οι στιγμές ανθρώπινης ποίησης και συλλογικής χαράς.

Ολόκληρο το πανεπιστήμιο της πόλης μας έχει πλέον καταληφθεί και βρίσκεται στα χέρια μας. Κατεθήκαμε στο δρόμο για να γκρεμίσουμε την επίθεση του κεφαλαίου στη ζωή μας που αντιπροσωπεύει ο νέος νόμος-πλαίσιο. Δεν αποδεχόμαστε τη λύση που μας προτείνει το κεφάλαιο. Αυτό δε σημαίνει ότι αυτό που ήδη υπάρχει μας ικανοποιεί. Με τις καταλήψεις και τον αγώνα μας στήνουμε ένα οδόφραγμα στο χρόνο, το οποίο επιθυμεί να μεταμορφωθεί σε μια ολοκληρωτική επίθεση σ' αυτό που υπάρχει. Έχουμε βαρεθεί να δουλεύουμε όλο και περισσότερο εντατικά και πάντα άμισθα. Έχουμε κουραστεί από τις φλυαρίες γύρω από τη «φοιτητική ζωή», τη γνώση και τη μόρφωση. Εξοργιζόμαστε από το γεγονός ότι μπαίνουμε σε μια διαδικασία να σκεφτούμε πως θα μπορούσε το κεφάλαιο να διαχειριστεί καλύτερα την εκμετάλλευσή μας. Μας θλίβουν τα πολιτικά παιχνίδια, οι πολιτικές τακτικές και κάθε σκέψη σχετικά με το πολιτικό κόστος. Πολιτικό κόστος μπορεί να έχει μόνο κάποιος που κάνει πολιτική. Η μοναδική πολιτική που επιθυμούμε είναι η κατάργηση της πολιτικής. Είμαστε, λοιπόν, υποχρεωμένοι να τελειώνουμε με ορισμένους μύθους που στοιχειώνουν τα μυαλά πολλών ανθρώπων με τους οποίους αγωνιζόμαστε πλάι-πλάι.

Μύθος πρώτος. Η πλειοψηφία έχει πάντα δίκιο.

Η ιδέα ότι μέσα σε ένα κίνημα κάποιος πρέπει, ή ακόμα και μπορεί, να μετράει κεφάλια δεν έχει κανένα νόημα. Το να ενδώσουμε σ' αυτή την ιδέα σημαίνει να θέσουμε τους εαυτούς μας στο έλεος της δημοκρατικής ψευδαίσθησης σύμφωνα με την οποία η συλλογική βούληση είναι απλά το άθροισμα των κυρίαρχων ατομικών βουλήσεων, ενώ στην πραγματικότητα είναι πάντα το αποτέλεσμα μια πολύπλοκης συνθήκης αμοιβαίων επιδράσεων. Ο μύθος της δημοκρατίας θέλει να μας πείσει ότι υπάρχουν μόνο άτομα, το καθένα με τις δικές του ευθύνες (ας σκεφτούμε πόσο απέχει αυτό από την εύκολη δήλωση κάθε υπουργίσκου ότι «Είναι δική του ευθύνη που είναι άνεργος. Δεν προσπάθησε αρκετά»), τη δική του βούληση, τις δικές του σκέψεις. Η δικιά μας ζωή, όμως, μας λέει ότι υπάρχουν σχέσεις μεταξύ ανθρώπων, υπάρχουν κοινότητες, υπάρχει η χαρά της ανθρώπινης επαφής και αυτό που βιώνουμε είναι ότι όλα αυτά καταστρέφονται μέρα με τη μέρα, ότι η δημοκρατία τους μας θέλει όλο και περισσότερο μόνους, νευρωτικά, απομονωμένα υποκείμενα. Η αντίφασή τους είναι ότι απομονωμένοι δεν μπορούμε να παράγουμε κέρδος γι' αυτούς, οπότε πρέπει πάντα να εξασφαλίζεται η παραγωγική συνεργασία μεταξύ μας. Κάπου εκεί βρίσκεται η δύναμή μας.

Όταν δημιουργούνται διαδικασίες δημόσιας διαμάχης (από τη συνέλευση και το συντονιστικό μέχρι το κοινοβούλιο) το βασικό ζήτημα δεν είναι οι διαδικασίες μέσω των οποίων η βούληση όλων των συμμετεχόντων μπορεί να εκφραστεί, αλλά η σχέση ανάμεσα στη διαδικασία του διαλόγου και στη δράση, ένα ζήτημα που δεν μπορεί να αποσυνδεθεί από τη φύση της ίδιας της δράσης. Δεν μας ενδιαφέρει η ύπαρξη διαδικασιών στις οποίες θα μπορεί να ακούγεται η άποψη όλων. Δεν θέλουμε να συνδιαλλαγούμε με την άποψη όλων. Μας ενδιαφέρει η άποψη μόνο αυτών που προσπαθούν, σε κάθε δεδομένη στιγμή, να αλλάξουν την κατάσταση της ζωής τους. Αν μια κατάσταση είναι αρκετά πλούσια σε δυνατότητες, κάποιος μπορεί να φανταστεί μια μειοψηφία να αναλαμβάνει τη δική της δράση παράλληλα με την πλειοψηφία. Το αποτέλεσμα αυτής της δράσης είτε οδηγεί ένα μεγάλο μέρος της πλειοψηφίας να συνδεθεί με την μειοψηφία, ή διαφορετικά αποδεικνύει στη μειοψηφία ότι έκανε λάθος. Η επικράτηση της ψευδαίσθησης του δημοκρατισμού θα οδηγούσε τη μειοψηφία στο να μην κάνει τίποτα από σεβασμό προς τη διαδικασία - και το κίνημα ως σύνολο θα έχανε την ευκαιρία για ένα ποιοτικό άλμα.

Αυτό που λέμε εδώ μπορεί να γίνει εύκολα κατανοητό αν σκεφτούμε λίγο τη διαδικασία της γενικής συνέλευσης των συλλόγων των φοιτητών. Όλοι χαιρόμαστε που οι άνθρωποι που υποστηρίζουμε την κατάληψη και τις κινητοποιήσεις είμαστε πλειοψηφία μέσα στις γενικές συνελεύσεις. Τι θα γινόταν, όμως, αν οι ΔΑΠίτες (ή οποιοιδήποτε ΔΑΠίτες) σε μερικές σχολές (ή και σε όλες) μπορούσαν να μαζέψουν περισσότερα άτομα ώστε να γίνουν αυτοί πλειοψηφία; Θα αποδεχόμασταν την ήττα μας, παραμένοντας πιστοί στη δημοκρατική νομιμότητα; Κάθε δημοκρατική διαδικασία στο τέλος καταλήγει να στρέφεται ενάντια στην ανταρσία μας. Το κράτος και κάθε κομματική οργάνωση ξέρουν πολύ καλά να περνούν τα όρια της δημοκρατικής νομιμότητας, όταν αυτή δεν τους εξυπηρετεί. Η απόδειξη βρίσκεται τόσο στην ιστορία των φασιστικών καθεστώτων όσο και στην άμεση εμπειρία του σημερινού μας αγώνα. Εμείς θα χαιρόμασταν ακόμα περισσότερο αν πεντακόσιοι άνθρωποι που είναι αποφασισμένοι να προχωρήσουν τον αγώνα, αλλά δεν είναι πλειοψηφία σε μια γενική συνέλευση, διαλύανε τη δικτατορία της πλειοψηφίας.

Μύθος δεύτερος. Η κατάληψη είναι απλά ένα μέσο.

Παρόλο που τα περισσότερα πανεπιστήμια της χώρας είναι κατειλημμένα, υπάρχουν πολύ διαφορετικές εικόνες στα μυαλά των ανθρώπων αυτού του κινήματος σχετικά με τη σημασία της κατάληψης του χώρου στον οποίο καθημερινά δουλεύουμε. Η κατάληψη είναι μια πράξη που σταματά την παραγωγική δραστηριότητα, είτε αυτή παράγει αυτοκίνητα, είτε πανεπιστημιακή μόρφωση, είτε ανθρώπους-εμπορεύματα, δηλαδή εμάς. Μ' αυτή την έννοια, η κατάληψη μπορεί να θεωρηθεί ένα μέσο άσκησης πίεσης, εφόσον παγώνει τη διαδικασία παραγωγής κέρδους (και κανένα αφεντικό, καμία κυβέρνηση δεν μπορεί να ανεχτεί αυτό το πάγωμα). Αλλά, πολύ περισσότερο, η κατάληψη είναι μια πράξη που αποικιοποιεί το χώρο και το χρόνο που ανήκουν στο κεφάλαιο. Το σταμάτημα της λειτουργίας του πανεπιστημίου σημαίνει ότι πρώτα απ' όλα σταματάμε εμείς να δουλεύουμε, να διαβάζουμε, να τρέχουμε στα νοσοκομεία και τα εργαστήρια. Επιτέλους, έχουμε χρόνο...λίγο χρόνο για να ζήσουμε (κάτι το οποίο δεν μπορούμε να κάνουμε συχνά). Επιτέλους, έχουμε την ευκαιρία να νιώσουμε ότι ο χώρος του πανεπιστημίου είναι δικός μας, να πάψουμε να ξοδεύουμε την καθημερινότητά μας σε ένα ξένο χώρο. Επιτέλους, μπορούμε να βρεθούμε πραγματικά με άλλους ανθρώπους, να γελάσουμε, να τσεμπλιάσουμε, να χαρούμε. Γνωρίζουμε ότι σε μια κατάσταση όπως η σημερινή, το πιθανότερο είναι ότι αυτές οι χειρονομίες άρνησης είναι προσωρινές. Μετά από μερικές εβδομάδες η κατάληψη θα τελειώσει. Οφείλουμε, όμως, να δεχτούμε με γαλήνη το γεγονός ότι δε θα υπάρξει επιστροφή στο κανονικό και στη συνέχεια να κατοικήσουμε σ' αυτή τη μη αναστρεψιμότητα.

Το να εμποδίσουμε το ψήφισμα ή την εφαρμογή του νόμου είναι σημαντικό για τη ζωή μας, από τη στιγμή που αυτός κάνει τη ζωή μας χειρότερη. Είναι επίσης σημαντικό να φτιάξουμε εκείνες τις μορφές οργάνωσης που θα αμφισβητήσουν το δημοκρατικό μύθο και θα αποφύγουν να παγιωθούν ως τέτοιες, γιατί κάθε οργανωτική μορφή που παγιώνεται γίνεται ξένη απέναντί μας. Καμία μορφή δεν θα εγγυηθεί ποτέ τη φύση του κινήματος. Αυτό, όμως, που πρωταρχικά μας ενδιαφέρει είναι **να κατασκευάσουμε καταστάσεις που θα κάνουν δύσκολη την επιστροφή στην προηγούμενη τάξη πραγμάτων**. Είναι ζήτημα του να ξεκινήσει κανείς να αλλάζει, όσο μικρή και αν είναι αυτή η αλλαγή, τις συνθήκες ύπαρξης αυτών που επηρεάζει το κίνημα - είτε αυτοί είναι μέσα είτε έξω από αυτό. Πριν καμιά εικοσαριά χρόνια, στη Γαλλία ξανά, κάποιος απεργός ταχυδρόμος ανέπτυξαν την ιδέα της δωρεάν διανομής των γραμμάτων. Αν ακόμα και ένα ταχυδρομείο το είχε πραγματοποιήσει - για παράδειγμα βάζοντας γραμματόσημα σε όλα τα γράμματα χωρίς χρέωση - θα υπήρχε μια επίδραση από την οποία θα έβγαινε κερδισμένο όλο το κίνημα και οι δονήσεις της οποίας θα διαδίδονταν σε όλη την κοινωνία: η πράξη μιας μειοψηφίας θα είχε απεριόριστα μεγαλύτερο βάρος, τόσο για τους εαυτούς τους όσο και για άλλους, απ' ό,τι εκατό χιλιάδες ψήφοι στις συνελεύσεις.

Μύθος τρίτος. Εικόνες και πράξεις.

Το σημερινό κίνημα, μέχρι τώρα, στοιχειώνεται από την ιδέα ότι θα πρέπει να προσπαθήσουμε να προβάλουμε τα media τις κινητοποιήσεις μας και τα «δίκαια αιτήματά» μας. Αυτή η ιδέα είναι για εμάς παράλογη και συνάμα εκθρική. Ο μοναδικός ρόλος των media είναι να ενσωματώσει το λόγο του κινήματος στον κυρίαρχο λόγο, στον λόγο του κεφαλαίου. Η μοναδική στάση που μπορούμε να έχουμε απέναντι στα media είναι η συνολική άρνηση της κυριαρχίας της εικόνας. Όσο ο λόγος του κινήματος παραμένει μέσα στα πλαίσια της διαχείρισης των προβλημάτων του κεφαλαίου θα εναρμονίζεται με τον λόγο των media (ή τουλάχιστον με όσων από αυτά κάνουν αντιπολίτευση στη στρατηγική της κυβέρνησης). Ο μόνος τρόπος να ξεφύγει ο λόγος μας από τη διαμεσολάβηση της εικόνας και από τα ψέματα των δημοσιογράφων είναι η ανάπτυξη της ποιότητας αυτού του ίδιου του λόγου και η έκφρασή του στις αντίστοιχες ξεκάθαρες πρακτικές. Οι πρακτικές της ανταρσίας έχουν ήδη ξεκινήσει με το σταμάτημα της εκπαιδευτικής και ερευνητικής παραγωγικής διαδικασίας στα πανεπιστήμια. Οι πρακτικές αυτές οφείλουν να εξαπλωθούν στο σταμάτημα της κυκλοφορίας εμπορευμάτων-αντικειμένων και εμπορευμάτων-ανθρώπων, με μπλοκαρίσματα δρόμων και σιδηροδρομικών σταθμών. Η γαλλική εμπειρία είναι πολύ σημαντική ως προς αυτή την κατεύθυνση. Αυτό που θέλουμε τελικά δεν είναι το μπλοκάρισμα της αναπαραγωγής των κοινωνικών σχέσεων του κεφαλαίου, το σταμάτημα όλων αυτών που μας αποξενώνουν από την ίδια μας τη ζωή; Προς αυτή την κατεύθυνση το κίνημα οφείλει να βρει τα δικά του μέσα κυκλοφορίας του λόγου του, οφείλει να αναπτύξει τη δική του φωνή. *Η ισχύς ενός κινήματος βρίσκεται στην πραγματική του δύναμη και όχι σε όσα λέγονται γι' αυτό ή στα κακόβουλα κουτσομπολιά σχετικά με αυτό.*

Η δικτατορία της εικόνας δεν περιορίζεται μόνο στη σχέση του κινήματος με τα media. Αφορά και στις σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ των ανθρώπων μέσα στο ίδιο το κίνημα. *Ο διαχωρισμός είναι το άλφα και το ωμέγα του θεάματος.* Ο διαχωρισμός ανάμεσα σ' αυτούς που βρίσκονται μέσα σ' ένα κίνημα και σ' αυτούς που το βλέπουν (αποσπασματικά) από την τηλεόραση, ο διαχωρισμός ανάμεσα σ' αυτούς που ψηφίζουν υπέρ των κινητοποιήσεων και σ' αυτούς που συμμετέχουν σ' αυτές, ο διαχωρισμός εντός των τελευταίων ανάμεσα σ' αυτούς που απλά συμμετέχουν και σ' αυτούς που οργανώνουν και πάει λέγοντας...όλοι αυτοί οι διαχωρισμοί δημιουργούν σε διάφορα επίπεδα θεατές. Αυτός ο κόσμος, που στον πυρήνα του βασίζεται στο ότι είμαστε διαχωρισμένοι από το προϊόν της δραστηριότητας μας και από τη δυνατότητα να δημιουργούμε, μας παράγει ως θεατές της ίδιας μας της ζωής. Έχουμε μάθει να βλέπουμε τη ζωή μας αντί να τη φτιάχνουμε. Και αυτή η κατάσταση είναι τόσο ισχυρά αποτυπωμένη στα μυαλά μας και στα σώματά μας που διατηρείται και στους αγώνες μας. Ο θαυμασμός για αυτούς με «ηγετικές ικανότητες» ή με ωραίο και συγκροτημένο λόγο, το χειροκρότημα των κενών συνδικαλιστικών τοποθετήσεων, οι άπειρες φωτογραφίες από τις μαζικές γενικές συνελεύσεις, η εμμονή με τα κτίρια-σύμβολα λήψης αποφάσεων, η θεαματική σύγκρουση με τους μπάτσους...όλα αυτά είναι το θέαμα που καιροφυλακτεί. *Το θέαμα είναι ο εφιάλτης της αλυσοδομένης σύγχρονης κοινωνίας, που σε τελευταία ανάλυση εκφράζει μόνο την επιθυμία της να κοιμηθεί. Το θέαμα είναι ο φύλακας του ύπνου αυτού.* Αυτό που είναι υποχρεωμένο το κίνημα να κάνει ώστε να προχωρήσει παρακάτω είναι μέσα από τις δημιουργικές πράξεις όλων μας να τσακίσει τις εικόνες.

Μύθος τέταρτος. Ο συντονισμός.

Ο πανελλαδικός συντονισμός αντανakλά τη στείριότητα της πολιτικής και ουσιαστικά τη δική μας αδυναμία. Οι συνδικαλιστές, οι δεκάδες αριστερές οργανώσεις προσφέρουν πλατφόρμες που έχουν γραφτεί εκ των προτέρων από τις ηγεσίες τους. Ο πανελλαδικός συντονισμός είναι η προσπάθεια να ηγεμονεύσει στο σημερινό κίνημα μια ορισμένη πολιτική δύναμη. Κατανοούμε την αναγκαιότητα οι δράσεις των διαφόρων κομματικών του κινήματος να συντονιστούν σε ένα ευρύτερο επίπεδο, καθώς και την ανάγκη να προχωρήσει η αντιπαράθεση των ιδεών και των απόψεων εντός του κινήματος. Ωστόσο, η ιδέα του πανελλαδικού συντονισμού, όπως έχει αναπτυχθεί μέχρι τώρα, όχι μόνο δεν κινείται προς αυτή την κατεύθυνση, αλλά είναι εκθρική προς αυτή. Η όλη συζήτηση που γίνεται είναι για το αν χρειάζεται ή όχι να συντονιστούμε, για το πότε και το που θα συντονιστούμε, αλλά καμία συζήτηση δεν γίνεται σχετικά με το **τι ακριβώς θα συντονίσουμε**. Η συζήτηση επί του περιεχομένου αυτών που κάνουμε απουσιάζει από όλες σχεδόν τις επιτροπές των καταλήψεων. Εκεί όπου κυριαρχεί μία πολιτική δύναμη το περιεχόμενο θεωρείται αυτονόητο και είναι φυσικά η γραμμή της, ενώ στις υπόλοιπες περιπτώσεις η συζήτηση συνεχώς αναβάλλεται ώστε να μην διασπαστεί μια υποτιθέμενη ενότητα πάνω στα μίνιμουμ.

Είναι εύκολα αντιληπτό ότι υπό αυτές τις συνθήκες ο πανελλαδικός συντονισμός σημαίνει την επικράτηση της πολιτικής γραμμής της οργάνωσης ή των οργανώσεων που θα κυριαρχήσουν (αριθμητικά κυρίως) στη σύγκρουση του αμφιθεάτρου. Και από εμάς ζητάνε να μείνουμε απλά θεατές. Επειδή, όμως, εμείς δεν θέλουμε απλά τα μίνιμουμ, αλλά το μάξιμουμ («δε θέλουμε απλά ένα καρβέλι, αλλά όλο το γαμημένο το φουρνάκι», έλεγε ένα παλιό σύνθημα), οφείλουμε να διαλύσουμε αυτή τη λογική και να δημιουργήσουμε τους όρους ώστε να συντονίσουμε αυτόνομα τις ανταρσίες μας.

Μύθος πέμπτος. Κάνετε ένα λάθος παραπάνω, εγώ δεν δουλεύω... αλλά όταν μεγαλώσω θα γίνω γιατρός!

Ελάχιστοι είναι αυτοί που δεν έχουν καταλάβει ότι το πανεπιστήμιο συνδέεται με την αγορά εργασίας και κανείς πλέον δεν του αποδίδει τα χαρακτηριστικά της διεύρυνσης του πνεύματος, της πολύπλευρης μόρφωσης ή άλλα τέτοια ωραία που θυμίζουν την ακαδημία του Πλάτωνα (για τους αρχαιολάγνους να υπενθυμίσουμε πως στην αρχαία Αθήνα δεν υπήρχαν μόνο εκείνοι οι ωραίοι τύποι -άντρες βέβαια- που συζητούσαν στις αμεσοδημοκρατικές διαδικα-

σίες, αλλά και πολλοί, πάρα πολλοί δούλοι που ευχαρίστως θα κατουρούσαν στις πύλες της «ιδανικής πολιτείας»). Από τη μια, στο πανεπιστήμιο παράγεται η αναγκαία γνώση για την αναπαραγωγή του συστήματος της μισθωτής εργασίας (νέες τεχνολογίες, ιδεολογίες συμβατές με την κοινωνία της εκμετάλλευσης κλπ). Από την άλλη, παράγονται και οι νέοι εργαζόμενοι που θα φέρουν εκείνα τα χαρακτηριστικά που θα τους κάνουν εύκολη λεία στα χέρια των εργοδοτών τους (ανειδίκευτοι, ευέλικτοι, κατηγοριοποιημένοι και φυσικά συμβιβασμένοι ψυχή τε και σώματι με την καπιταλιστική πραγματικότητα - τα διάφορα νέα νομοσχέδια που είναι τώρα στην επικαιρότητα κινούνται προς την ολοκλήρωση αυτής της κατάστασης).

Εκείνο που μένει καλά κρυμμένο είναι πως το πανεπιστήμιο είναι εργασία και όχι απλά εν δυνάμει εργασία. Ήδη συμμετέχουμε στην παραγωγική διαδικασία, παράγοντας ένα άκρως περιζήτητο εμπόρευμα - τον εαυτό μας. Το ωράριο του φοιτητή μοιάζει με το ωράριο του «ελεύθερου» απασχολήσιμου, ή καλύτερα του πλήρως υπαγόμενου στην εργασιακή εκμετάλλευση, αυτού που όλη του η ζωή εργάζεται. Στην ιατρική σχολή (και μιλάμε γι' αυτή γιατί οι περισσότεροι από εμάς εκεί σπαταλάμε την καθημερινότητά μας), που ξερνάει στην αγορά την υποτιθέμενη αφρόκρεμα εργαζόμενων, η φοιτητική εργασία είναι όλο και περισσότερο εντατικοποιημένη. Εργαστήρια, νοσοκομεία, εφημερίες, υποχρεωτικά αμφιθέατρα, εξαντλητικές ώρες διαβάσματος φτιάχνουν το σύγχρονο μοντέλο του μέλλοντα γιατρού που απέχει έτη φωτός από τον αναγεννησιακό όνειρο του homo universalis, καθώς όλη του η ύπαρξη είναι απορροφημένη στην ιατρική και μόνο. Κι όλα αυτά βέβαια με το προκάλυμμα της «μάθησης», του «επαγγελματισμού» και της «ευσυνειδησίας». Γενιές ολόκληρες νέων έχουν γαλουχηθεί με τις αξίες του εγχώριου American dream των κοινωνικά ευυπόληπτων, δηλαδή δικηγόρων και γιατρών, που αν αφοσιωθούν στο αντικείμενο τους (βλέπε εξαντλητική εργασία, χωρίς παράλληλα ενδιαφέροντα), το αιέν αριστεύει (βλέπε ατομικισμό και σκληρό ανταγωνισμό), το σεβασμό στους ιατρούς-παιδαγωγούς τους (βλέπε τυφλή υποταγή στο καθιερωμένο σύστημα εκπαίδευσης/υγείας), θα ανταμειφθούν με την ανάλογη κοινωνική αναγνώριση και παχυλούς μισθούς.

Ίσως να χρειάζεται απλά να θυμίσουμε ότι η εποχή που αρκετοί γιατροί αποτελούσαν ένα εξασφαλισμένο κομμάτι της μεσαίας τάξης τελείωσε πριν χρόνια. Οι φοιτητές της ιατρικής πλέον στην πλειοψηφία τους προέρχονται από εργατικές οικογένειες, που ενδεχομένως αδυνατούν να καλύψουν ακόμα και τα έξοδα ενός ιδιωτικού ιατρείου, και το μέλλον των περισσότερων είναι είτε η απασχόληση στις διάφορες εταιρίες υπηρεσιών υγείας (κρατικές ή ιδιωτικές) είτε η ανεργία. Ένα μεγάλο ιατρικό προλεταριάτο έχει δημιουργηθεί στην Ελλάδα και η μόνη λύση που το κεφάλαιο έχει έτοιμη να μας προσφέρει είναι οι εξετάσεις για τη λήψη ειδικότητας και η συνεχής αξιολόγηση. Να προχωρήσουν «αυτοί που το αξίζουν». Αξίζουν, όμως, για ποιο πράγμα; Μα για να είναι όσο περισσότερο παραγωγικοί γίνεται για το κεφάλαιο. Εξαντλητική αλλοτριωμένη εργασία στο πανεπιστήμιο σημαίνει επιτυχία στις εξετάσεις και λήψη ειδικότητας, ειδικότητα σημαίνει εξαντλητική αλλοτριωμένη εργασία στο νοσοκομείο.

Μύθος έκτος. Όλοι οι μύθοι μαζί.

Για να ολοκληρώσουμε. Δεν μας ενδιαφέρει καμία συζήτηση σχετικά με τον τρόπο που παρέχεται η γνώση από τα πανεπιστημιακά ιδρύματα. Δεν θέλουμε τη γνώση που βρίσκεται απέναντί μας, ξένη, νεκρή, αδιάφορη, ακαταλαβίστικη, που εμείς απλά την απορροφάμε. Δεν μας ενδιαφέρει καμία συζήτηση σχετικά με την ενίσχυση των δημοκρατικών θεσμών της κοινωνίας. Δεν θέλουμε να είμαστε μόνοι μας, διαχωρισμένα άτομα που ανάμεσά τους παρεμβάλλεται τότε το χρήμα, τότε οι εικόνες, τότε η ψήφος, ή όλα μαζί. Δεν μας ενδιαφέρει καμία συζήτηση σχετικά με το πώς οι αντιπρόσωποί μας θα ανταποκρίνονται καλύτερα στις απαιτήσεις μας (είτε αυτές είναι σημειώσεις για εξετάσεις, είτε αγωνιστικές κινητοποιήσεις). Δεν θέλουμε να είμαστε θεατές. Δεν μας ενδιαφέρει καμία συζήτηση σχετικά με το πώς θα μπορούσε να οργανωθεί διαφορετικά η εργασία μας. Δεν θέλουμε να δουλεύουμε. Δεν θέλουμε να είμαστε χίλια κομμάτια: γιατροί, εργάτες, πολίτες, καταναλωτές, άνδρες, γυναίκες, τώρα να δουλεύουμε, μετά να διασκεδάζουμε και κάποια στιγμή να ψηφίζουμε σε διαδικασίες εντελώς αποκομμένες από τη διαρκή κίνηση της ζωής. Μας ενδιαφέρει αυτή η κίνηση της ζωής, η οποία θέλουμε να γίνει ενιαία και δημιουργική ζωή. Για να φτάσουμε εκεί είμαστε αναγκασμένοι να καταστρέψουμε αυτό το πανεπιστήμιο και όλη την υπόλοιπη εμπορευματική κοινωνία.

«Κάναμε το σώμα μας ένα απέραντο νεκροταφείο δολοφονημένων επιθυμιών και προσδοκιών, αφήνουμε τα πιο σημαντικά, τα πιο ουσιαστικά πράγματα, όπως να παίζουμε και να κουβεντιάσουμε με τα παιδιά και τα ζώα, με τα λουλούδια και τα δέντρα, να παίζουμε και να χαρούμε μεταξύ μας, να κάνουμε έρωτα, να απολαύσουμε τη φύση, τις ομορφιές του ανθρώπινου χεριού και του πνεύματος, να κατέβουμε τρυφερά μέσα μας, να γνωρίσουμε τον εαυτό μας και τον διπλανό μας...»

Χρόνης Μίσσιος, Χαμογέλα ρε...τι σου ζητάνε;

**Με αγωνιστικούς χαιρετισμούς
από την κατάληψη της ιατρικής του ΑΠΘ,**

Luther Blissett